

PRZEDMOWA

Upłynęło blisko ćwierć wieku od uchwalenia ustawy z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1191 ze zm.). Okres jej funkcjonowania w obrocie prawnym pozwala na dokonanie pewnych podsumowań, uwzględniających nie tylko ustalenia doktrynalne, ale odwołujących się także do wniosków wynikających ze stosowania przepisów ustawowych w praktyce.

Opracowanie napisane zostało przede wszystkim z myślą o studentach wydziałów prawa i administracji, zainteresowanych pogłębieniem swoich wiadomości na temat prawa autorskiego i praw pokrewnych. Po skrypt niniejszy sięgnąć mogą również prawnicy prowadzący praktykę w różnych zawodach, a nawet osoby bez specjalistycznego przygotowania prawniczego, zainteresowane z określonych względów ochroną twórczej lub artystycznej własności intelektualnej (twórcy, artyści wykonawcy, pracownicy organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w sferze usług rozrywkowych itp.).

Skrypt stanowi usystematyzowane kompendium informacji na temat prawa autorskiego i praw pokrewnych. Pomocą dla osób bliżej zainteresowanych konkretnymi problemami o bardziej szczegółowym charakterze są zamieszczone na początku każdego z rozdziałów obszernie wybory literatury przedmiotu. Bibliografie te obejmują pozycje książkowe i artykuły, zarówno komentujące aktualne unormowanie prawa autorskiego i praw pokrewnych, jak i odnoszące się do poprzednio obowiązującej ustawy o prawie autorskim z 10.7.1952 r. (Dz.U. Nr 34, poz. 234 ze zm.). Takie sięganie w przeszłość w przypadku prawa autorskiego jest o tyle uzasadnione, iż liczne wcześniejsze wypowiedzi doktrynalne zachowały, przynajmniej w pewnym zakresie, swoją aktualność, skoro niektóre rozwiązania ustawy z 1952 r. zostały przejęte wprost albo z odpowiednimi modyfikacjami przez obecnie obowiązującą regulację.

Każdy z rozdziałów podsumowany jest przykładami stanowiącymi modelowe rozwiązania, wskazujące na sposób postępowania w poszczególnych przypadkach. Ich zadaniem jest pokazanie, jak w praktyce instytucje prawa autorskiego funkcjonują w zderzeniu z trudnym do przewidzenia bogactwem stanów faktycznych obrotu rynkowego. Podobną, podsumowującą funkcję pełnią zamieszczone również w końcowej części poszczególnych rozdziałów pytania i odpowiedzi oraz tablice tematyczne.

Formowanie się „społeczeństw informatycznych”, w których liczy się przede wszystkim wymiana myśli i możliwych do praktycznego zastosowania koncepcji, przy malejącym znaczeniu bezpośredniej wymiany towarowej (rzeczowej) sprawia, że własność intelektualna, w tym prawa autorskie i prawa pokrewne, staje się coraz cenniejszym przedmiotem obrotu.

Uwarunkowania międzynarodowe, w związku z procesami integracyjnymi, obligującymi Polskę do dostosowywania swojego prawa do standardów unijnych, przyspieszają powyższy proces socjologiczny, wymuszając pilne wprowadzanie w życie unormowań, nastawionych m.in. na bardziej restrykcyjne zwalczanie naruszeń praw własności intelektualnej.

Pod względem przedmiotowym większa część skryptu poświęcona jest ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 1994 r., która dalej będzie powoływana w skrócie po prostu jako PrAut. Pominęto jedynie omówienie jej Rozdziału 10, poświęconego ochronie wizerunku, adresata korespondencji i tajemnicy źródeł informacji, który treściowo przynależy właściwie do problematyki regulowanej ogólnymi przepisami Kodeksu cywilnego dotyczącymi ochrony dóbr osobistych. W miarę potrzeby będą natomiast powoływane i omawiane inne akty prawne, które w określonym zakresie uzupełniają podstawowe rozwiązania ustawowe.

W ramach niniejszego wydania skryptu uwzględnione zostały zmiany w systemie polskiego prawa autorskiego i praw pokrewnych, przewidziane w uchwalonych dotychczas nowelizacjach ustawy, oraz inne zmiany normatywne, rzutujące na praktykę obrotu własnością intelektualną, w tym ustawa z 15.6.2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1293). Uwzględnione zostały także nowe publikacje, powołane w wykazach literatury.

Warszawa, lipiec 2018 r.

Rafał Golat